

**Vleermuisonderzoek
's-Gravenzandseweg 38 – 40
te Naaldwijk**

**Opdrachtgever
Boele & van Eesteren b.v.
te Rijswijk**

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Milieu consultancy
Watermanagement
Ruimtelijke ordening

Aqua-Terra Nova BV

Zuidweg 79
2671 MP Naaldwijk
telefoon 0174 – 625246
fax 0174 – 629744
www.aquaterranova.nl

**Vleermuisonderzoek
's-Gravensandseweg 38 – 40
te Naaldwijk**

**Opdrachtgever
Boele & van Eesteren b.v.
te Rijswijk**

Datum: 20 september 2016
Rapportnr: 216065/AQT 303 FF/JM
Status: definitieve rapportage

COLOFON

Titel : ***Vleermuisonderzoek 's-Gravenzandseweg 38 – 40 te Naaldwijk***

Opdrachtgever : ***Boele & van Eesteren b.v.***
Contactpersoon : dhr. T. van der Meer

Projectteam

Projectmanager : dhr. ing. A.P. Wubben
Auteur : mw. ing. J. Marchal
Veldwerk : mw. ing. J. Marchal
Kwaliteitsborger : mw. ing. M. Langstraat

Projectnummer : ***216065***

Aqua-Terra Nova is lid van het Netwerk Groene Bureaus, de branche organisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van groene adviesbureaus.

Datum vrijgave	Status	Vrijgave auteur	Goedkeuring kwaliteitsborger
20 september 2016	Definitief		

© 2016 Aqua-Terra Nova B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE	4
1 INLEIDING	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doelstelling	5
1.3 Leeswijzer	5
1.4 Verantwoording	5
2 WERKWIJZE	6
2.1 Inleiding	6
2.2 Projectbeschrijving	6
2.3 Wettelijk kader Flora- en Faunawet	6
2.4 Inventarisatie vleermuizen	6
2.5 Aanwezigheid overige soorten	6
2.6 Effectbeoordeling en toetsing	6
2.7 Nieuwe wet Natuurbescherming	7
3 PROJECT	8
3.1 Ligging plangebied	8
3.2 Bestaande situatie	8
3.3 Beoogde situatie en werkzaamheden	8
4 RESULTATEN	9
4.1 Vleermuizen	9
4.2 Gierzwaluwen	11
5 EFFECTEN	12
5.1 Vleermuizen	12
5.2 Gierzwaluwen	12
6 CONCLUSIE	13
6.1 Maatregelen	13
7 INRICHTINGSMAATREGELEN	14
8 BRONVERMELDING	17
BIJLAGE 1 VIGERENDE WETGEVING	18
BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN	20
BIJLAGE 3 KAARTEN WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN	22
BIJLAGE 4 IMPRESSIE NIEUWBOUW	26
BIJLAGE 5 BROCHURE VLEERMUISVRIENDELIJK BOUWEN	27

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

Op het terrein aan de 's-Gravenzandseweg zijn een brandweerkazerne en een leegstaand politiebureau aanwezig. Het leegstaande politiebureau zal worden afgebroken waarna op de plek een nieuwe tijdelijke brandweer kazerne wordt gebouwd. Volgens de planning zal deze circa 15 jaar in gebruik blijven. Ter plaatse van de huidige brandweerkazerne zullen circa 40 appartementen worden gerealiseerd. Boele & van Eesteren zal de uitvoering op zich nemen. Uit de oriënterende Eco-effectscan (rapportnummer 216065AQT301FFJM d.d. 31 mei 2016 ⁽¹⁶⁾) is gebleken dat het plangebied potentieel geschikt leefgebied biedt voor vleermuizen. Onderstaand onderzoek is uitgevoerd om de af- dan wel aanwezigheid van (essentiële) leefgebieden en verblijfplaatsen van vleermuizen aan te tonen.

In dit onderzoek wordt de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied onderzocht door Aqua-Terra Nova BV in opdracht van Boele & van Eesteren b.v.

1.2 Doelstelling

Het onderzoek heeft ten doel om vast te stellen:

1. Of het plangebied onderdeel uitmaakt van een (essentieel) leefgebied van vleermuizen;
2. Wat de functionaliteit van het plangebied is voor de aanwezige beschermde soorten;
3. Welke effecten het project heeft op de functionele leefomgeving van de aanwezige beschermde soorten;
4. Er wordt extra aandacht besteed aan het voorkomen van gierzwaluwen.

Vervolgens wordt aangegeven of mogelijke negatieve effecten van het project te vermijden, mitigeren, en/of te compenseren zijn en welke vervolgpprocedure benodigd is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding worden de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek beschreven. Hierna volgt hoofdstuk 2 met de werkwijze en hoofdstuk 3 met een beschrijving van het plangebied en de geplande werkzaamheden. In hoofdstuk 4 komen de resultaten van de inventarisatie aan de orde. Dit leidt in hoofdstuk 5 tot een effectanalyse en in hoofdstuk 6 tot de conclusie over het voorkomen van beschermde soorten en de te nemen maatregelen. Hierna volgen de bronvermeldingen en de bijlagen met o.a. inventarisatiegegevens.

1.4 Verantwoording

Ecologisch medewerkers van Aqua-Terra Nova BV hebben ruime veldervaring in onderzoek naar de beschermde soortgroepen en hebben daartoe gerichte cursussen gevolgd.

Dit onderzoek geeft een zo volledig mogelijk beeld van aangetroffen aanwezige soorten en de effecten die het project op deze soorten kan hebben. Dit dient gezien te worden vanuit het perspectief dat het onderzoek gebaseerd is op een momentopname. De waarnemingen en conclusies sluiten niet uit dat de ecologie zich op het plangebied onvoorspelbaar ontwikkelt. Indien dit het geval is dient de initiatiefnemer hiertoe adequate maatregelen te treffen.

2 WERKWIJZE

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de resultaten van de voorliggende rapportage tot stand zijn gekomen. Dit hoofdstuk dient tevens als onderbouwing van de conclusies. In het kort wordt weergegeven hoe de Flora- en Faunawetgeving in het project wordt geborgd.

2.2 Projectbeschrijving

Het project wordt beschreven aan de hand van de door de opdrachtgever verstrekte informatie. Hiertoe wordt de omvang en ligging van het plangebied beschreven in relatie tot groenstructuren in de omgeving, wordt de bestaande situatie geschetst en worden de beoogde activiteiten omschreven.

2.3 Wettelijk kader Flora- en Faunawet

In de Flora- en faunawet zijn beschermde soorten aangewezen. Hierbij zijn soorten ingedeeld in 3 beschermingscategorieën (tabel 1, 2 en 3) en vormen vogels een aparte categorie. Aanvullend zijn de nesten van enkele vogels jaar rond beschermd.

De bescherming van soorten is met name gericht op populaties en verblijfplaatsen van individuen. Hierbij wordt het 'nee, tenzij'-principe gehanteerd. Handelingen in strijd met de verbodsbepalingen zijn per definitie verboden. Uitzonderingen voor overtreding van de verbodsbepalingen kunnen worden verleend middels vrijstellingen en ontheffingen. Tevens is de zorgplicht te allen tijde van kracht voor alle planten en dieren. Zie box 1 voor de relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen.

Box 1. Relevante verbodsbepalingen bij ruimtelijke inrichting en ontwikkelingen

Art 2 (zorgplicht); verplichting om schadelijke handelingen achterwege te laten, zoveel als redelijkerwijs gevergd kan worden;
Art. 8: verbod op het beschadigen etc. van groeiplaatsen van beschermde planten;
Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, opsporen etc. van beschermde dieren;
Art. 11: verbod op het beschadigen, verstoren etc. van verblijfplaatsen van beschermde dieren;
Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.

2.4 Inventarisatie vleermuizen

De vleermuizeninventarisatie is uitgevoerd conform het Vleermuizenprotocol ⁽⁶⁾ en de Soortenstandaards voor vleermuizen ⁽⁷⁾. In het protocol en soortenstandaards is de minimale onderzoeksinspanning aangegeven. Afwijkingen van het vleermuisprotocol en soortenstandaards zijn onderbouwd bij de resultaten.

De inventarisaties zijn uitgevoerd door twee ervaren veldwerkers met batdetector (Pettersson D240x) en opnameapparatuur. Tijdens de inventarisaties zijn waarnemingen (soort, tijdstip, locatie, gedrag etc.) en de weersomstandigheden genoteerd en zijn indien nodig geluidsopnamen van vleermuizen gemaakt. De resultaten van de inventarisaties worden weergegeven op kaarten. Aan de hand van de resultaten wordt de functionaliteit van het plangebied voor beschermde soorten beschreven en zo nodig met foto's verduidelijkt.

2.5 Aanwezigheid overige soorten

Op basis van de Eco-effectscan 's-Gravenzandseweg 38 – 40 te Naaldwijk (rapportnummer 216065AQT301FFJM d.d. 31 mei 2016) worden nesten en rustlocaties van de jaar rond beschermde vogel gierzwaluw niet verwacht, maar konden op basis van het veldbezoek niet geheel worden uitgesloten. Gezien de kenmerken is het plangebied matig geschikt voor de gierzwaluw.

Tijdens het vleermuisonderzoek is er gelet op de aanwezigheid van gierzwaluwen in het plangebied en of er verblijfplaatsen in de kazerne of het voormalig politiebureau aanwezig zijn.

2.6 Effectbeoordeling en toetsing

Voor de aanwezige beschermde soorten worden de effecten van de voorgenomen handelingen beoordeeld en getoetst aan de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet en de zorgplicht.

De toetsing is gericht op aantasting en verstoring van individuen, hun voortplantingsplaatsen en overige vaste rust- en verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving. De toetsing is afhankelijk van de kwetsbare periode waarin handelingen een effect kunnen hebben. Vervolgens wordt

beoordeeld of aantasting van individuen, verblijfplaatsen en hun functionele leefomgeving een effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van de regionale of landelijke populatie.

Per soortgroep worden de handelingen getoetst aan de verbodsbepalingen en de zorgplicht. Per beschermingscategorie worden hierbij verschillende toetsingskaders gehanteerd (zie tabel 2.1).

Tabel 2.1. Toetsingskader per beschermingscategorie

Categorie	Toetsingskader
Tabel 3 Soorten bijlage IV HR/bijlage 1 AMvB	Effecten dienen te allen tijde voorkomen te worden. Voor het verwijderen of verstoren van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes of essentieel foerageergebied is een ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.
Vogels	Verstoring of verwijdering van in gebruik zijnde nesten dient te allen tijde voorkomen te worden. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke nesten is een ontheffing van de Flora- en Faunawet noodzakelijk.
Alle planten en dieren	In het kader van de zorgplicht dienen schadelijke effecten zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden voorkomen te worden, beperkt te worden of ongedaan gemaakt te worden.

2.7 Nieuwe wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 zal naar verwachting de nieuwe Wet Natuurbescherming in werking treden. Deze wet voegt de huidige Natuurbeschermingswet 1998, Boswet en de Flora- en faunawet samen. De uiteindelijke inhoud van de nieuwe wetgeving en wat de Wet Natuurbescherming voor veranderingen zal brengen met betrekking tot de huidige beschermde flora en fauna en vervolgstappen is op het moment van schrijven nog niet definitief bekend.

In de nieuwe Wet Natuurbescherming zullen de Provincies de rol krijgen van bevoegd gezag. In juni 2016 heeft de Provincie Zuid Holland de Concept-Verordening uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland openbaar gemaakt (¹⁴).

In deze concept verordening is opgenomen dat de huidige Europese Habitat- en Vogelrichtlijn soorten hun strikt beschermde status zullen behouden. Vleermuizen behoren tot deze soorten. Hiernaast is in de Concept-Verordening opgenomen dat de momenteel geldende vrijstelling voor de huidige tabel 1 soorten bunzing, egel, hermelijn en wezel niet opnieuw zal worden verleend.

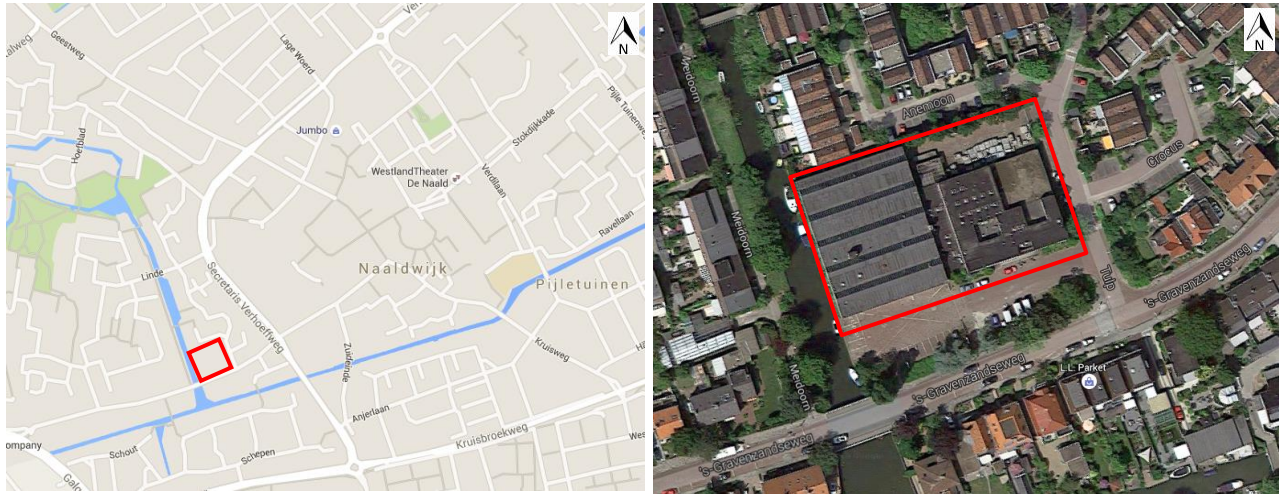
Bovenstaande bekendmakingen zijn niet definitief en er kunnen tot 31 december 2016 wijzingen worden doorgevoerd met betrekking tot de lijsten beschermde soorten. Ook is momenteel niet bekend wat de nieuwe status en te volgen procedures per 1 januari 2017 zullen zijn. Op basis van de nu bekende informatie zullen naast de te onderzoeken soorten conform de huidige wetgeving waarnemingen van bunzing, egel, hermelijn en wezel in of in de omgeving van het onderzoeksgebied worden genoteerd.

In de rapportage zullen de projecten aan de geldende wetgeving worden getoetst. Dit betekent voor het project aan de 's-Gravenzandseweg dat de Flora- en faunawet van toepassing is.

3 PROJECT

3.1 Ligging plangebied

Het plangebied is gelegen aan de 's-Gravenzandseweg 38 – 40 te Naaldwijk, gemeente Westland in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied betreft het veilingterrein waar een brandweerkazerne en een leegstaand pand van het politiebureau zijn gesitueerd. Zie figuur 1 voor de ligging en begrenzing van het plangebied.

Figuur 3.1 Links de ligging van het plangebied aan de 's-Gravenzandseweg 38 – 40 te Naaldwijk weergegeven in rood kader. Rechts een uitvergroting van het plangebied.

3.2 Bestaande situatie

Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 3.074 m² en is gelegen aan de 's-Gravenzandseweg 38 – 40 te Naaldwijk. Het voormalig politiebureau is niet meer in gebruik, de brandweerkazerne wel. Er zijn parkeerplaatsen en een breed pad voor de panden aanwezig zodat de brandweerwagens ruimte hebben de kazerne te verlaten. Tussen de panden is een strook groen aanwezig bestaande uit enkele bomen en struiken. De achterzijde van de panden wordt afgesloten door een hekwerk en is niet vrij toegankelijk. Aan de westzijde van het plangebied is een waterloop gelegen. Er is geen open water als plassen of waterlopen binnen de begrenzing van het plangebied aanwezig.

3.3 Beoogde situatie en werkzaamheden

De activiteitenomschrijving is opgesteld aan de hand van plattegronden, ontwerptekeningen en de mondeling en schriftelijk door de opdrachtgever verstrekte informatie.

Het leegstaande politiebureau zal worden gesloopt. De aanwezige brandweerkazerne zal worden afgebroken en op de plek van het politiebureau worden gebouwd. Deze zal tijdelijk voor een periode van circa 15 jaar daar worden gesitueerd. Ter plaatse van de huidige brandweerkazerne zullen circa 40 appartementen worden gebouwd. Het aanwezige groen zal worden verwijderd, het terrein vergraven en bouwrijp gemaakt.

De activiteiten vormen de basis voor de toetsing aan de Flora- en Faunawet.

4 RESULTATEN

4.1 Vleermuizen

Zie tabel 4.1 voor de data en weersomstandigheden tijdens de locatiebezoeken.

Tabel 4.1 Logboek locatiebezoeken

Datum	Tijd	Onderzoek	Weersomstandigheden
1 juni 2016	22:00 tot 23:30 uur (zon onder: 21:54 uur)	Vleermuizen	Licht bewolkt, droog, 16°C, wind 3 tot 4 Bft
29 juni 2016	3:20 tot 5:00 uur (zon op: 5:26 uur)	Vleermuizen	Licht bewolkt, regenachtig, 15°C, wind 3 Bft
12 juli 2016	4:15 tot 5:45 uur (zon op: 5:38 uur)	Vleermuizen	Helder, 17°C, wind 2 Bft
24 augustus 2016	1:25 tot 3:10 uur (zon op: 6:43 uur)	Vleermuizen	Helder, 21°C, windstil
13 september 2016	21:45 tot 23:20 uur (zon onder: 20:02 uur)	Vleermuizen	Helder, 26°C, windstil

De waarnemingen per inventarisatieronde zijn in bijlage 2 en 3 in tabellen en op kaarten weergegeven. Zie tabel 4.2 en 4.3 voor een beknopt resultatenoverzicht van de inventarisatie rondes in het voorjaar, zomer en najaar van 2016.

4.1.1 Waarnemingen in het voorjaar

Onderstaand de waarnemingen tijdens het vleermuisonderzoek in het voorjaar van 2016.

Waarnemingen avondronde

Op 1 juni werd vrij kort na zonsondergang, 18 minuten, de eerste gewone dwergvleermuis waargenomen. Het betrof een individu die voor het voormalig politiebureau aan het foerageren was. Daarna is nog een gewone dwergvleermuis overvliegend waargenomen ten noorden van het plangebied. Daarnaast zijn geen waarnemingen gedaan van vleermuizen.

In het plangebied is tijdens de avondronde 1 soort vleermuis waargenomen: gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Waarnemingen ochtendronde

Op 29 juni zijn in de ochtendronde meerdere vleermuizen waargenomen. Het betroffen allen individuen van de gewone dwergvleermuis. De dieren maakten van de watergang grenzend aan de westzijde van het plangebied gebruik om te foerageren. Ook zijn foeragerende vleermuizen waargenomen tegenover het plangebied aan de overzijde van de 's-Gravenzandseweg. Tegen de ochtend zijn twee zwermende dieren nabij de entree van het voormalig politiebureau waargenomen. Echter begon het even na 4:30 te regenen en was het nog te donker om goed te kunnen waarnemen of de dieren bij het politiebureau invlogen of wegvlogen. Op 12 juli is daarom een extra bezoek gebracht aan het plangebied en is ter hoogte van de entree gepost om te zien of er invliegende dieren waren. Er is een gewone dwergvleermuis invliegend waargenomen. Het betreft een zomerverblijfplaats van een solitair dier en bevindt zich boven de entree van het voormalig politiebureau (figuur 4.1).

In het plangebied is tijdens de ochtendronde 1 soort vleermuis waargenomen: gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

Tabel 4.3. Waarnemingen vleermuizen voorjaar 2016

Soort	Gedrag	Locatie	Totaal aantal waarnemingen
Gewone dwergvleermuis	Foeragerend	Waterloop westzijde plangebied	6
		Entree politiebureau	2
		Woning 's-Gravenzandseweg 55a	2
	Ter plaatse	Voorzijde politiebureau	1
		Kruising Tulp/ Anemoon	1
	Overvliegend	Noordzijde plangebied	1
	Zwermen	Entree politiebureau	1

Figuur 4.1 Locatie zomerverblijfplaats gewone dwergvleermuis (rode pijl) boven de entree van het voormalige politiebureau

4.1.2 Waarnemingen in het najaar

Onderstaand de waarnemingen tijdens het vleermuisonderzoek in het najaar van 2016.

Eerste avondronde

In tegenstelling tot het voorjaar zijn er tijdens de eerste avondronde geen foeragerende vleermuizen waargenomen bij de waterloop die aan de westzijde tegen het plangebied grenst. Langs de straten Tulp, Anemoon en Crocus werd met regelmaat sociale (balts) roep gehoord. Gewone dwergvleermuizen roepen al vliegend en wisselen sociale roep af met foerageren. Er zijn foeragerende dieren waargenomen op het terrein voor de brandweer en het voormalig politiebureau. Ook zijn meerdere individuen waargenomen overvliegende over de 's-Gravenzandseweg van de Tulp naar de woning 's-Gravenzandseweg 55 en vice versa.

Tweede avondronde

Gedurende de tweede najaar ronde is minder sociale (balts) roep waargenomen dan de eerste najaar ronde. De dieren die een sociale (balts) roep liet horen zijn allen gewone dwergvleermuizen en maakten gebruik van de waterloop evenwijdig aan de brandweerkazerne, Tulp en Anemoon ten noorden van het plangebied. Eenmaal is een sociale (balts) roep waargenomen nabij de entree van het voormalig politiebureau. Echter kon geen relatie worden gelegd tussen het roepende dier en het voormalige politiebureau. Ook is geen verblijfplaats indicierend gedrag waargenomen.

Tabel 4.4. Waarnemingen vleermuizen najaar 2016

Soort	Gedrag	Locatie	Totaal aantal waarnemingen
Gewone dwergvleermuis	Foeragerend	Parkeerplaats bij brandweerkazerne	1
		Entree politiebureau	2
		Tulp ten oosten van politiebureau	2
		Kruising 's-Gravenzandseweg/ Tulp	1
		Waterloop westzijde plangebied	3
		Parkeerplaats Tulp	1
		Ter hoogte van Anemoon 2	1
		Ter plaatse	1
		Brug 's-Gravenzandseweg	1
		Balts/ sociale roep	6
	Overvliegen	Anemoon ten noorden van plangebied	3
		Tulp ten oosten van politiebureau	3
		Tulp ten noorden van plangebied	2
		Waterloop westzijde plangebied	1
		Ter hoogte van Crocus 11	1
		Kruising 's-Gravenzandseweg/ Tulp	1
		Kruising 's-Gravenzandseweg/ Tulp	1

4.1.3 Functionaliteit plangebied

Het voormalig politiebureau in het plangebied aan 's-Gravenzandseweg 38 – 40 te Naaldwijk heeft de functie van zomer verblijfplaats voor een solitaire gewone dwergvleermuis. Er zijn geen kraamverblijfplaatsen aangetroffen binnen de grenzen van het plangebied. De brandweerkazerne wordt niet door vleermuizen gebruikt voor verblijfplaatsen. Met name wordt de waterloop grenzend aan de westzijde van het plangebied veel gebruikt om te foerageren. Echter is deze buiten de grenzen van het plangebied gelegen waardoor de werkzaamheden geen negatief effect hebben op het foerageergebied.

Er zijn meerdere foeragerende vleermuizen waargenomen nabij het plangebied die een sociale (balts) roep lieten horen. De dieren vlogen met name ter hoogte van de straten Anemoon en Tulp. Dit geeft de indicatie dat er in de omgeving van het plangebied paarverblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. Echter kan niet met zeker worden vastgesteld waar deze verblijfplaatsen zich bevinden. Er kon geen relatie worden gelegd tussen de roepende dieren en het voormalig politiebureau en de brandweerkazerne. Ook is tijdens het najaar onderzoek geen verblijfplaats indicierend gedrag waargenomen waardoor paarverblijfplaatsen in het voormalig politiebureau en in de brandweerkazerne kunnen worden uitgesloten.

Het voormalig politiebureau binnen de begrenzing van het plangebied heeft de functie van zomerverblijfplaats van een solitaire gewone dwergvleermuis.

4.2 Gierzwaluwen

Tijdens de veldbezoeken in het voorjaar is tevens gelet op de aanwezigheid van de gierzwaluw in het plangebied. Er zijn meerdere gierzwaluwen waargenomen rond het plangebied. Daarbij zijn buiten de begrenzing van het plangebied twee verblijfplaatsen aangetroffen waarvan met zekerheid de locatie van één verblijfplaats bekend is, namelijk aan de zuidkant van de woning Tulp 2. Het andere verblijfplaats was onnauwkeuriger te bepalen door de aanwezigheid van schuttingen en aanplant in de tuinen. Het verblijf bevindt zich aan de noordzijde (achterzijde) van de woningen 's-Gravenzandseweg 34 of 36. Andere verblijfplaatsen bevinden zich op grotere afstand van het plangebied. Binnen de grenzen van het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van gierzwaluwen aangetroffen.

4.2.1 Functionaliteit plangebied

Verblijfplaatsen van gierzwaluwen zijn in de bebouwing binnen de grenzen van het plangebied afwezig. De bebouwing in het plangebied heeft geen functie voor gierzwaluwen.

5 EFFECTEN

5.1 Vleermuizen

In het plangebied 's-Gravenzandseweg 38 - 40 is in het voormalig politiebureau een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) aanwezig.

5.1.1 Effecten op lange termijn

Het plangebied is gelegen tussen een waterloop en de straten Tulp en Anemoon. De waterloop wordt veelvuldig gebruikt door vleermuizen om te foerageren, met name in het voorjaar. In het najaar foerageren meerdere individuen van vleermuizen ter hoogte van de straten Tulp en Anemoon waarbij ze een sociale (balts) roep lieten horen.

Tussen de 's-Gravenzandseweg en de aanwezige bebouwing zijn enkele foeragerende dieren waargenomen. Een essentieel foerageergebied kan in het plangebied worden uitgesloten. Er zijn geen kraam- of paarverblijfplaatsen in het voormalig politiebureau en de kazerne aanwezig. Echter kunnen negatieve effecten op de lange termijn niet worden uitgesloten door de aanwezigheid van een zomerverblijfplaats in het voormalig politiebureau.

5.1.2 Effecten op korte termijn

Doordat tijdens de werkzaamheden het voormalig politiebureau wordt gesloopt en een zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis wordt verwijderd, vindt er verstoring plaats. Voor het uitvoeren van de ruimtelijke ingreep is het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk.

5.2 Gierzwaluwen

Negatieve effecten van de plannen in het plangebied op gierzwaluwen kunnen door de afwezigheid van verblijfplaatsen worden uitgesloten.

6 CONCLUSIE

Vleermuizen

De panden aan 's-Gravenzandseweg 38 en 40 zijn gelegen in foerageergebied van gewone dwergvleermuizen maar betreffen geen essentieel foerageergebied. Er is één zomerverblijfplaats aanwezig van een solitaire gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) in het voormalig politiebureau ter hoogte van de entree. Er bevinden zich geen kraam- of paarverblijven in het voormalig politiebureau of de brandweerkazerne.

Conform de Flora- en faunawet zijn alleen verblijfplaatsen en essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen beschermd. Door de aanwezigheid van een verblijfplaats in het te slopen gebouw, zijn er maatregelen nodig om negatieve effecten op vleermuizen te voorkomen. Het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet voor uitvoering van de werkzaamheden is op basis hiervan noodzakelijk.

Gierzwaluwen

Doordat er geen verblijfplaatsen in de kazerne en het voormalig politiebureau zijn aangetroffen kunnen negatieve effecten op gierzwaluwen worden uitgesloten.

6.1 Maatregelen vleermuizen

Conform het soortprotocol Gewone dwergvleermuis, dec. 2014 kan ontheffing voor verstoring van de gewone dwergvleermuis worden aangevraagd door het uitvoeren van onderstaande mitigerende maatregelen. Door het uitvoeren van deze maatregelen worden negatieve effecten op de soort voorkomen.

Voorzorgsmaatregelen

1. Er worden voor elk te verstoren verblijfplaats vier alternatieve verblijfplaatsen opgehangen. Voor de zomerverblijfplaats betreffen dit vier vervangende verblijfplaatsen in de vorm van platte kasten Vivara model A met afmetingen 51 x 16,5 x 78 cm of soortgelijk.
2. Voor de zomerverblijfplaatsen geldt een gewenningsperiode van minimaal 3 maanden waarin de dieren actief zijn.
3. De vervangende verblijfplaatsen hebben zo veel mogelijk dezelfde eigenschappen als de oorspronkelijke verblijfplaatsen
4. Er worden met de vervangende verblijfplaatsen verschillende microklimaten aangeboden van een met de oorspronkelijke verblijfplaats vergelijkbare materiaalsoort en volume zijn met een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen
5. De vervangende verblijfplaatsen hebben een locatie die gelijk of beter van kwaliteit is aan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte, aanvliegroute, vrije vliegruimte.
6. De vervangende verblijfplaatsen moeten op minimaal 3 meter hoogte worden geplaatst, lichtvrij zijn, vrij zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren.

Sloopwerkzaamheden

7. De werkzaamheden worden buiten de kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis uitgevoerd, waardoor verstoring zoveel mogelijk wordt voorkomen. Voor het plangebied betreft dit november – maart.
8. De werkzaamheden zullen vrijwel geheel bij daglicht worden uitgevoerd.
9. In actieve periode van vleermuizen (15 maart-15 oktober) zal verstoring van licht naar de omliggende watergangen en groengebieden zoveel mogelijk worden vermeden.
10. Minimaal 3 dagen voorafgaand aan de werkzaamheden worden de oude verblijfplaats ongeschikt gemaakt door het creëren van tocht, bijvoorbeeld door het gefaseerd slopen c.q. strippen van de bebouwing.
11. De werkzaamheden om het pand ongeschikt te maken voor vleermuizen worden uitgevoerd in de periode november - maart.
12. De sloop van het huidige pand en de nieuwbouw zullen aansluitend plaatsvinden.
13. De werkzaamheden van ongeschikt maken worden begeleid door een ecologisch ter zake kundige.
14. Als tijdens de werkzaamheden exemplaren van de gewone dwergvleermuis worden aangetroffen dienen de werkzaamheden onmiddellijk te worden stopgezet en dient een vleermuisdeskundige te worden ingeschakeld om de volgende actie te bepalen.
15. De zorgplicht in het kader van de Flora- en faunawet wordt te allen tijde gehandhaafd.

Nieuwbouw

16. De nieuwbouwwoningen zullen geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen (zie §7.3).

7 INRICHTINGSMAATREGELEN

Ter plaatse van de huidige brandweerkazerne zullen appartementen worden gebouwd. Door het nemen van maatregelen bij de nieuwbouw kan deze geschikt worden gemaakt voor verblijfplaatsen van gebouw bewonende soorten als gierzwaluw, huismus en vleermuizen. Een impressie van de nieuwbouw is gegeven middels een tekening (bijlage 4).

Door het inbouwen van nestkasten in de gevel worden nieuwe potentiële verblijfplaatsen gecreëerd. Onderstaand wordt per soort verschillende mogelijkheden en de randvoorwaarden benoemd.

7.1 Gierzwaluw

Voor gierzwaluwen zijn verschillende kasten en dakpannen op de markt. Vanwege het platte dak valt het toepassen van dakpannen af. In het kantoorpand is het wel mogelijk om kasten in te metselen in de gevel. De kasten kunnen zowel zichtbaar als vrijwel onzichtbaar toegepast worden (zie figuur 11). De kasten dienen aan de volgende randvoorwaarden te voldoen:

- Grotere invlieggaten in gemakkelijk aanvliegbare plekken worden ook gebruikt door andere holenbroeders, zoals de huismus en spreeuw. Dat hoeft geen probleem te zijn want het in- en uitvliegen van deze vogels kan worden opgemerkt door zoekende gierzwaluwen en ze zo de weg wijzen naar nieuwe nestgelegenheid. Gierzwaluwen weten mussen en spreeuwen te verdringen, of ze gaan pas de nestkast in als de jongen van mussen en spreeuwen zijn uitgevlogen.
- Over het algemeen zijn de maten van het bodemoppervlak tussen ca. 30 en 40 cm lang en tussen 15 en 25 cm breed, de hoogte bedraagt meestal tussen 12 en 20 cm;
- De invliegopening dient maximaal 2 centimeter boven de bodem (van binnen gemeten), 7 centimeter breed en maximaal 3,5 centimeter hoog te zijn;
- De invliegopening dient asymmetrisch te worden aangebracht (zie figuur 7.1), zodat er een donkere hoek in de nestgelegenheid ontstaat.

De kasten dienen op een hoogte van minimaal 3 meter te worden geplaatst. Van belang hierbij is de kasten niet op de zon te plaatsen, bij voorkeur de noord- of oostzijde van het gebouw gebruiken zodat de kleine ruimtes niet snel oververhitten. De invliegroute moet bij voorkeur vrij zijn van obstakels en niet langs ramen. De aanvliegroute moet minimaal 1 meter breed en 3 meter diep zijn. Dit geeft de gierzwaluw ruimte om te kast te bereiken zonder zelf gevaar te lopen. Gierzwaluwen zijn erg voorzichtig met het zoeken naar een nieuwe nestlocatie doordat ze na het binnengaan van een ruimte niet weten of ze deze ook weer kunnen verlaten. Eventueel kan door het uitzenden van gierzwaluwgeluiden worden geprobeerd gierzwaluwen naar nieuwe locaties te lokken.

Figuur 7.1: Gierzwaluw aan gevel en gierzwaluw kasten (17, 18, 19)

7.2 Huismus

Huismussen nestelen over het algemeen in menselijke bebouwing onder dakpannen en in kieren en gaten in de muren. Soms maakt de huismus in holten van bomen of in dichte struiken een nest, maar dat gebeurt alleen als er geen vijanden in de omgeving voorkomen en de hoeveelheid nestgelegenheid een beperkende factor is terwijl er wel voldoende voedsel aanwezig is.

Huismussen zijn zeer honkvast en blijven het gehele jaar door in de buurt van hun nest, waarbij in de periode begin april tot en met augustus broeden. Ook buiten het broedseizoen maken met name de vrouwtjes gebruik van de nesten. Voorafgaand aan het broeden slapen vrouwtjes al op het nest en na afloop van het broedseizoen slapen de jongen ook nog in het nest. Ook tijdens strenge winters worden de nesten als slaapplek gebruikt. In de winter maken huismussen over het algemeen gebruik van wintergroene beplanting en gevelbegroeiing als slaap- en schuilplaats.

Kasten van huismussen dienen aan de volgende randvoorwaarden te voldoen:

- De verblijfplaatsen moeten niet te heet worden in de middagzon. De voorkeur heeft een noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van een dakgoot of iets dergelijks;
- Mussen zijn kolonie broeders. Er dienen meerdere nestplekken bij elkaar te liggen. De openingen van de nesten dienen minimaal 50 centimeter uit elkaar te liggen. Dit kan dichterbij elkaar, maar zorg er dan voor dat de nestingang niet zichtbaar is voor de huismus die in de andere nestingang zit;
- Belangrijk is dat in de omgeving van de nieuwe nestplaats voldoende dekking aanwezig is en dat er voldoende voedsel (continu) beschikbaar is;
- De hoogte is niet van uitzonderlijk belang. Hierbij is met name belangrijk dat de nesten buiten bereik van katten of andere roofdieren gelegen zijn;
- De afmetingen dienen 40 x 18 x 30 cm te zijn met een invliegopening van 32 tot 34 mm.

Figuur 7.2: verschillende nestkasten voor huismus (20, 21, 22)

7.3 Vleermuizen

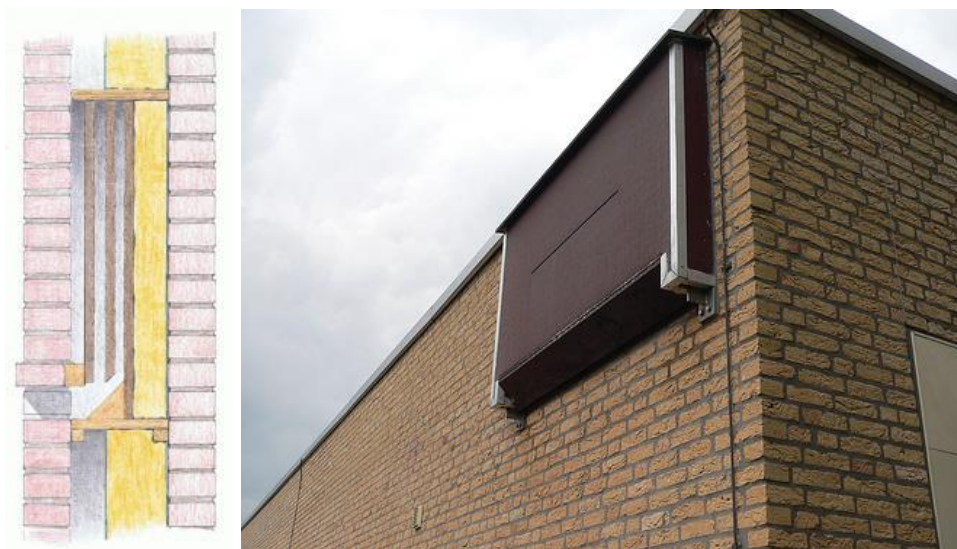
Betreffende vleermuizen zijn verschillende opties mogelijk. Vleermuizen maken gebruik van verschillende verblijfplaatsen gedurende het jaar. In de winter en voorjaar verblijven de dieren vaak in grotere groepen bij elkaar. In de winter niet zelden met verschillende soorten, mannetjes en vrouwtjes gemengd, in het voorjaar verblijven de vrouwtjes met jongen in zogenaamde kraamgroepen. De mannetjes en vrouwtjes zonder jongen verblijven in het voorjaar en in de zomer individueel of in kleine groepen. In het najaar vallen de kraamverblijven en zomerverblijven uiteen en nemen de mannetjes hun individuele baltverblijven in, terwijl de overige dieren na wat rondzwerven de winterverblijven weer opzoeken.

Samengevat betreft het de volgende verblijfsplaatsen:

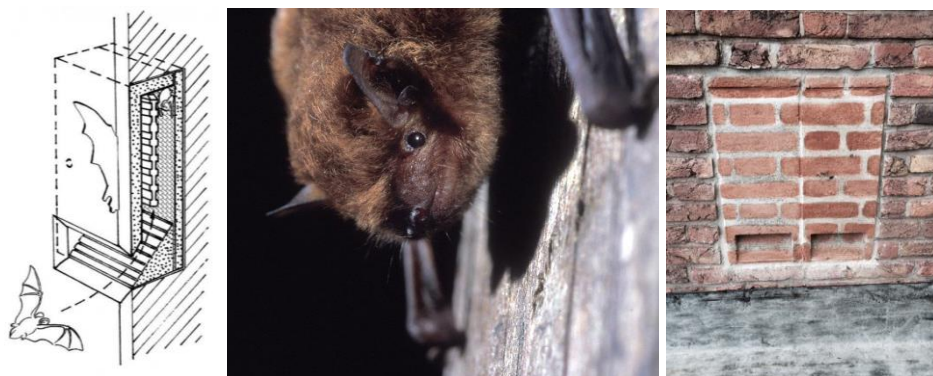
- Zomer- of kraamverblijfplaats: De vrouwtjes wonen in de zomer in kraamverblijfplaatsen. Hier brengen ze hun jongen groot. Meestal leven ze hierbij in groepen (kolonies).
- Zomer- of mannenverblijfplaats: De mannetjes wonen in de zomer soms solitair, soms in groepen, maar altijd op een andere plaats dan de vrouwtjes van hun soort.
- Tijdelijke of paarverblijfplaats: Vaak kennen vleermuizen ook tussenkwartieren, waar ze slechts kort verblijven tijdens de reis van hun winter- naar zomerkolonie. Zo trekken zowel de mannetjes als de vrouwtjes aan het einde van de zomer naar speciale paarkwartieren, waar ze slechts kort verblijven.
- Winterverblijfplaats: Vleermuizen overwinteren in gebouwen, bunkers, ijskelders, groeven en boomholte.

Door deze dynamiek zijn er veel verschillende verblijfsplaatsen met verschillende maten en randvoorwaarden in omloop. Voor een compleet overzicht van vleermuisvriendelijk bouwen wordt verwezen naar bijlage 5. In deze brochure staan alle mogelijkheden met randvoorwaarden en voorbeelden benoemd.

Algemeen kunnen de volgende randvoorwaarden worden gehanteerd bij het ophangen van vleermuiskasten. De kasten dienen bij voorkeur aan een gebouw te worden gehangen op minimaal 3 meter hoogte met de opening gericht op het zuiden, zuidwesten of noorden. Het is van belang een tochtvrije ruimte te creëren zodat de microklimaten niet worden verstoord. Zorg ervoor dat er geen lichtbron nabij is. Daarnaast dient de aanvliegroute vrij te zijn van obstakels, een vrije vliegruimte, geen verstoring en buiten het bereik van predatoren.

Figuur 7.3a: Voorbeeld van vleermuisvriendelijk bouwen. Een kast tegen een gebouw aan ⁽²³⁾

Figuur 7.3b: Voorbeeld vleermuisvriendelijk bouwen. Illustratie van invliegopeningen ⁽²³⁾

8 BRONVERMELDING

1. 'Flora- en faunawet', Ministerie van LNV, Den Haag, 2002.
2. 'Wijziging Regeling vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten Flora- en faunawet', Staatscourant, Den Haag, 2 februari 2005.
3. 'Handreiking Flora- en faunawet', W.R.M. van Heusden & S.J. Vreugdenhil, Dienst landelijk gebied, oktober 2008.
4. 'Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet', Dienst Regelingen, Ministerie van LNV, augustus 2009.
5. 'Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek', SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2011.
6. 'Vleermuizenprotocol', Vakberaad vleermuizen & Netwerk Groene Bureaus. 24-01-2012.
7. 'Soortenstandaard gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis. Dienst Landelijk Gebied, Ministerie van EL&I. December 2014.'
8. 'Soortenstandaard huismus'. Dienst Regelingen, Ministerie van EL&I. December 2011.
9. 'Heukels' Flora', Nationaal Herbarium Nederland, Universiteit Leiden, 2005.
10. www.Sovon.nl
11. www.vleermuis.net
12. www.vleermuizenindestad.nl
13. www.minlnv.nl
14. 'Werkatlas verspreiding zoogdieren in Zuid-Holland 2000-2008', K. Mostert en J. Willemsen, Stichting Zoogdierwerkgroep Zuid-Holland, Delft, december 2008.
15. 'Vleermuizen', C. Dietz et al., Tirion Natuur, Utrecht, 2011.
16. Marchal, J. Mei 2016, *Eco-effectscan 's-Gravenzandseweg 38 – 40 te Naaldwijk*, rapportnummer 216065AQT301FFJM
17. www.natuurenmilieuoverijssel.nl
18. www.vogelbescherming.be
19. www.waveka.nl
20. www.huismuswerkgroep.nl,
21. www.vivara.nl,
22. www.duurzaamgebouwd.nl
23. www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1 VIGERENDE WETGEVING

Flora- en faunawet

In 2002 is de nieuwe Flora- en faunawet in werking getreden. Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten. De Flora- en faunawet geldt voor de aangewezen beschermde soorten in heel Nederland, dus ook buiten beschermde natuurgebieden. Bij het in stand houden en beschermen van in het wild voorkomende planten- en diersoorten wordt het 'nee, tenzij principe' gehanteerd. Dit betekent dat potentieel schadelijke handelingen per definitie verboden zijn. De schadelijke handelingen zijn opgenomen in de onderstaande verbodsbepalingen:

Art. 8: verbod op het plukken, verzamelen, afsnijden, uitsteken, vernielen, beschadigen, ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen van beschermde inheemse planten.

Art. 9: verbod op het doden, verwonden, vangen, bemachtigen of met het oog daartoe opsporen van beschermde inheemse dieren.

Art. 10: verbod op het opzettelijk verontrusten van beschermde dieren.

Art. 11: verbod op het beschadigen, vernielen, uithalen, wegnemen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse dieren.

Art. 12: verbod op het beschadigen, vernielen en uitnemen van eieren van beschermde dieren.

Art. 13: verbod op planten of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, te vervoeren, ten vervoer aan te bieden, af te leveren, of onder zich te hebben.

Alleen onder strikte voorwaarden zijn afwijkingen van de verbodsbepalingen mogelijk. Hiertoe zal een ontheffing ex. Artikel 75 moeten worden aangevraagd. De doelstelling van de wet is om van de beschermde soorten in Nederland duurzame populaties in stand te houden. Hiertoe dient de 'gunstige staat van instandhouding' van de soort gewaarborgd te worden. Indien het behoud van de functionaliteit van het leefgebied van beschermde soorten gegarandeerd is, zo nodig door het treffen van mitigerende maatregelen, is er geen sprake van overtreding van de verbodsbepalingen. Indien hiertoe mitigerende maatregelen nodig zijn, dient aantoonbaar volgens een ecologisch werkprotocol of een goedgekeurde gedragscode gewerkt te worden. Een ontheffing zal dan niet nodig zijn.

Ontheffing Flora- en faunawet (artikel 75)

Voor overtreding van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet kan ontheffing aangevraagd worden. Voorwaarde voor het verkrijgen van een ontheffing is dat het project geen negatief effect heeft op de gunstige staat van instandhouding van beschermde soorten én mits het project een bij wet genoemd belang dient. Voor soorten die aangewezen zijn in de Vogel- of Habitatrichtlijnen dient het project aanvullende belangen te dienen. De beschermde soorten zijn in drie tabellen met verschillende beschermingsniveaus opgenomen. Vogels vallen buiten deze indeling en worden in de volgende paragraaf besproken. Voor algemeen voorkomende soorten (tabel 1) geldt o.a. voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling, waardoor een ontheffing niet nodig is. Voor schaarse soorten (tabel 2) is een ontheffing niet nodig, mits gebruik gemaakt wordt van een gedragscode. Voor strikt beschermde soorten (tabel 3) zal bij ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing nodig zijn. Voor alle inheemse soorten geldt daarnaast de algemene Zorgplicht, waarin gesteld wordt dat schade aan alle planten en dieren, zoveel als redelijkerwijs verwacht kan worden, voorkomen dient te worden.

Vogels

Van alle inheemse vogelsoorten zijn de nesten gedurende het broeden beschermd. De meeste vogels broeden in de periode 15 maart t/m 15 juli. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend, omdat de verstoring eenvoudig voorkomen kan worden door de activiteiten buiten het broedseizoen uit te voeren. Van ca. 15 vogelsoorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Deze vogelsoorten zijn in vier categorieën ingedeeld⁽⁸⁾:

Cat 1 betreft vogelsoorten die het nest jaarrond gebruiken als vaste verblijfplaats,

Cat 2 betreft koloniebroeders die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,

Cat 3 betreft overige vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop,

Cat 4 betreft vogelsoorten die elk broedseizoen terugkeren naar dezelfde nestlocatie en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn om een nest te bouwen.

Tot slot zijn de nesten van enkele vogelsoorten (uit Cat 5) alleen jaarrond beschermd indien zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen, bijvoorbeeld als in de omgeving van een plangebied geen of onvoldoende alternatieve geschikte nestplaatsen aangeboden worden.

Voor beschadiging of vernietiging van jaarrond beschermde vogelnesten (art. 11) kan alleen ontheffing worden verleend, indien het project een belang uit de Vogelrichtlijn dient.

Gedragcode

In een gedragscode beschrijft een organisatie hoe tijdens de uitvoering van werkzaamheden de schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum wordt beperkt. De gedragscode moet aangeven hoe er in de praktijk "zorgvuldig wordt gehandeld". De gedragscode kan zelf worden opgesteld en ter goedkeuring worden voorgelegd aan de minister van EL&I. Indien men aantoonbaar werkt volgens een goedgekeurde gedragscode, hoeft men voor activiteiten in het leefgebied van soorten van tabel 2 geen ontheffing aan te vragen. Voor bestendig beheer en onderhoudswerkzaamheden in natuurbeheer, landbouw of bosbouw geldt de gedragscode ook voor soorten uit tabel 3, met uitzondering van de soorten die ook onder Bijlage IV van de Habitatrichtlijn vallen.

Zorgplicht

Bij elk project, op elke locatie en bij elke handeling of activiteit geldt naast de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet bovendien de 'zorgplicht'. Eenieder (van de projectontwikkelaar die achter zijn bureau werkt aan de opzet van een nieuw project tot aan de uitvoerende mensen op de bouwlocatie) dient zó te handelen, of juist handelingen na te laten, dat de in het wild voorkomende dieren- en plantensoorten geen of zo min mogelijk hinder ondervinden.

BIJLAGE 2 WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN

Resultaten onderzoeken voorjaar

Datum	Tijd	Soort	Aantal	Locatie	Gedrag	Waarnemer
1-jun-16	22:12	GD	1	T.h.v. entree politiepand	Foerageren	JM
1-jun-16	22:15	GD	1	T.h.v. entree politiepand	Foerageren	JM
1-jun-16	22:25	GD	1	Noordzijde plangebied	Overvliegen	JM

Datum	Tijd	Soort	Aantal	Locatie	Gedrag	Waarnemer
29-jun-16	3:30	GD	1	T.h.v. entree politiebureau	Ter plaatse	JM
29-jun-16	3:32	GD	2	Waterloop t.h.v. kazerne	Foerageren	JM
29-jun-16	3:36	GD	2	Waterloop t.h.v. auto brug	Foerageren	JM
29-jun-16	3:40	GD	2	Waterloop t.h.v. voetgangersbrug	Foerageren	JM
29-jun-16	3:52	GD	1	Boven woning 's-Gravenzandseweg 55a	Foerageren	JM
29-jun-16	4:02	GD	2	Waterloop t.h.v. auto brug	Foerageren	JM
29-jun-16	4:06	GD	4	Waterloop t.h.v. voetgangersbrug	Foerageren	JM
29-jun-16	4:09	GD	1	Boven woning 's-Gravenzandseweg 55a	Foerageren	JM
29-jun-16	4:14	GD	1	Kruising Tulp/ Anemoon	Ter plaatse	JM
29-jun-16	4:17	GD	2	Waterloop t.h.v. voetgangersbrug	Foerageren	JM
29-jun-16	4:24	GD	2	T.h.v. entree politiebureau	Zwermen	JM
12-jul-16	5:07	GD	1	Boven entree politiebureau, eerste verdieping	Invliegen	JM

Legenda:

GD : Gewone dwergvleermuis

JM : ing. J. Marchal

Resultaten onderzoeken najaar

Datum	Tijd	Soort	Aantal	Locatie	Gedrag	Waarnemer
24-aug-16	1:35	GD	1	Parkeerplaats bij brandweerkazerne	Foerageren	JM
24-aug-16	1:39	GD	1	Tulp ten oosten van politiepand	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	1:42	GD	1	Anemoon ten noorden van plangebied	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	1:43	GD	1	Anemoon ten noorden van plangebied	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	1:44	GD	1	Ter hoogte van Anemoon 5	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	1:46	GD	1	Ter hoogte van Tulp 16	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	1:52	GD	1	Brug 's-Gravenzandseweg	Ter plaatse	JM
24-aug-16	2:02	GD	1	Ter hoogte van Crocus 11	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	2:05	GD	1	Ter hoogte van Anemoon 2	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	2:13	Pip spec.	1	Ter hoogte van Tulp 5	Ter plaatse	JM
24-aug-16	2:13	GD	1	Ter hoogte van Anemoon 2	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	2:17	GD	1	Entree politiepand	Foerageren	JM
24-aug-16	2:21	GD	1	Entree politiepand	Foerageren	JM
24-aug-16	2:29	GD	1	Kruising 's-Gravenzandseweg/ Tulp	Overvliegen	JM
24-aug-16	2:30	GD	1	Kruising 's-Gravenzandseweg/ Tulp	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	2:33	GD	1	Tulp ten oosten van politiepand	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	2:36	GD	1	Ter hoogte van Anemoon 2	Balts/ sociale roep	JM
24-aug-16	2:41	GD	3	Kruising 's-Gravenzandseweg/ Tulp	Overvliegen	JM

Datum	Tijd	Soort	Aantal	Locatie	Gedrag	Waarnemer
14-sep-16	21:54	GD	1	Tulp ten oosten van politiepand	Foerageren	JM
14-sep-16	22:02	GD	1	Ter hoogte van Tulp 5	Balts/ sociale roep	JM
14-sep-16	22:05	GD	1	Parkeerplaats Tulp	Foerageren	JM
14-sep-16	22:10	GD	1	Waterloop t.h.v. autobrug	Foerageren	JM
14-sep-16	22:17	GD	1	Waterloop t.h.v. voetgangersbrug	Foerageren	JM
14-sep-16	22:21	GD	1	Ter hoogte van Anemoon 2	Balts/ sociale roep	JM
14-sep-16	22:29	GD	1	Parkeerplaats voor politiepand	Balts/ sociale roep	JM
14-sep-16	22:36	GD	1	Tulp ten oosten van politiepand	Foerageren	JM
14-sep-16	22:42	GD	2	Waterloop t.h.v. kazerne	Foerageren	JM
14-sep-16	22:42	GD	2	Waterloop t.h.v. kazerne	Balts/ sociale roep	JM
14-sep-16	22:48	GD	1	Ter hoogte van Anemoon 2	Foerageren	JM
14-sep-16	22:56	GD	1	Ter hoogte van Tulp 5	Balts/ sociale roep	JM
14-sep-16	23:01	GD	1	Kruising 's-Gravenzandseweg/ Tulp	Foerageren	JM
14-sep-16	23:08	GD	1	Waterloop t.h.v. autobrug	Balts/ sociale roep	JM

Legenda:

GD : Gewone dwergvleermuis

Pip spec: soort van de Pipistrellus (ongedefinieerd)

JM : ing. J. Marchal

BIJLAGE 3 KAARTEN WAARNEMINGEN VLEERMUIZEN

Overzicht waarnemingen voorjaar 2016

's-Gravenzandseweg 38 - 40 te Naaldwijk

216065 vleermuizenonderzoek voorjaar

Datum: 1 juni 2016

Start: 22:00 - 23:30

Weer: 16°C, licht bewolkt, 3 tot 4 Bft

Onderzoeker: J. Marchal

Overzicht waarnemingen voorjaar 2016

's-Gravenzandseweg 38 - 40 te Naaldwijk

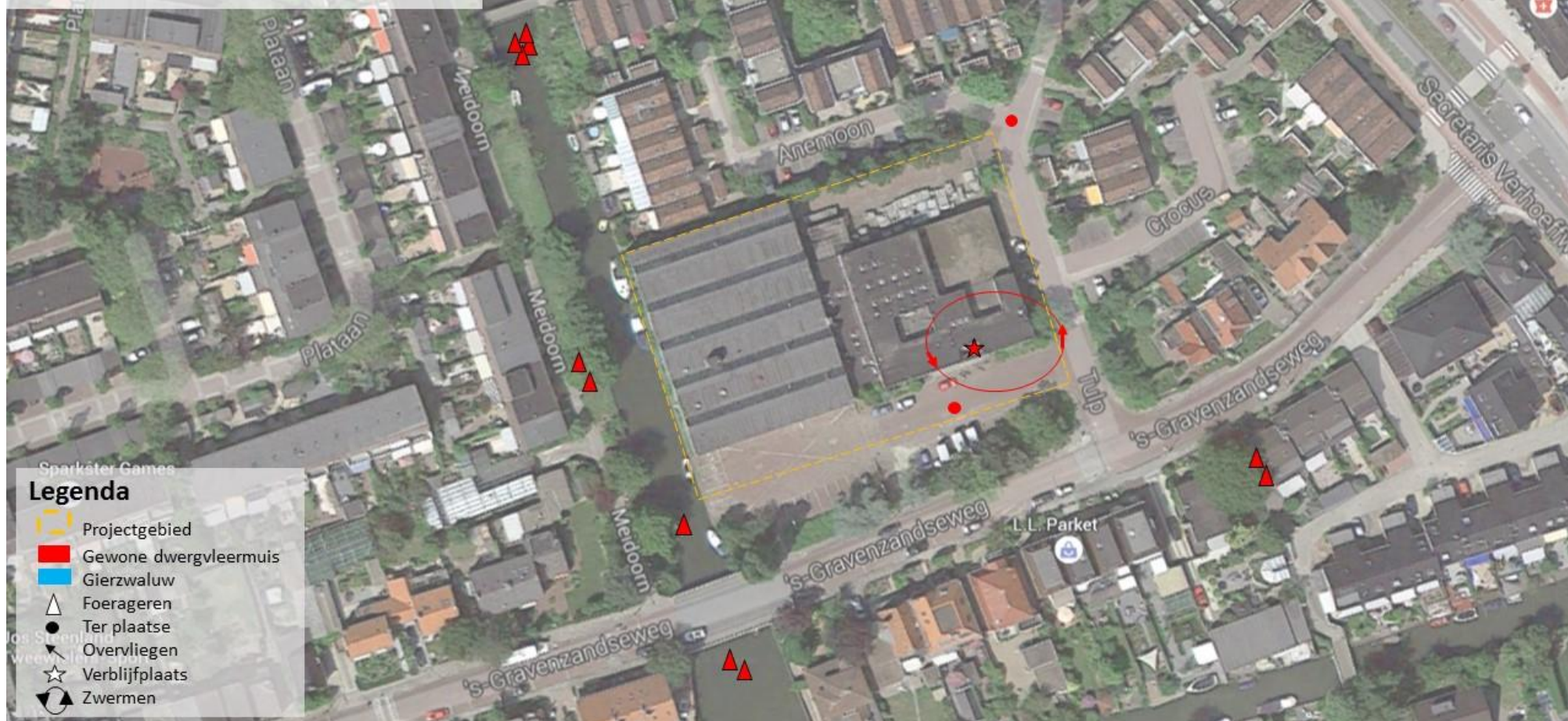
216065 vleermuizenonderzoek voorjaar

Datum: 29 juni 2016/ 12 juli 2016

Start: 03:20 - 05:00

Weer: 15°C, licht bewolkt, 3 Bft

Onderzoeker: J. Marchal

Overzicht waarnemingen najaar

's-Gravenzandseweg 38 - 40 te Naaldwijk

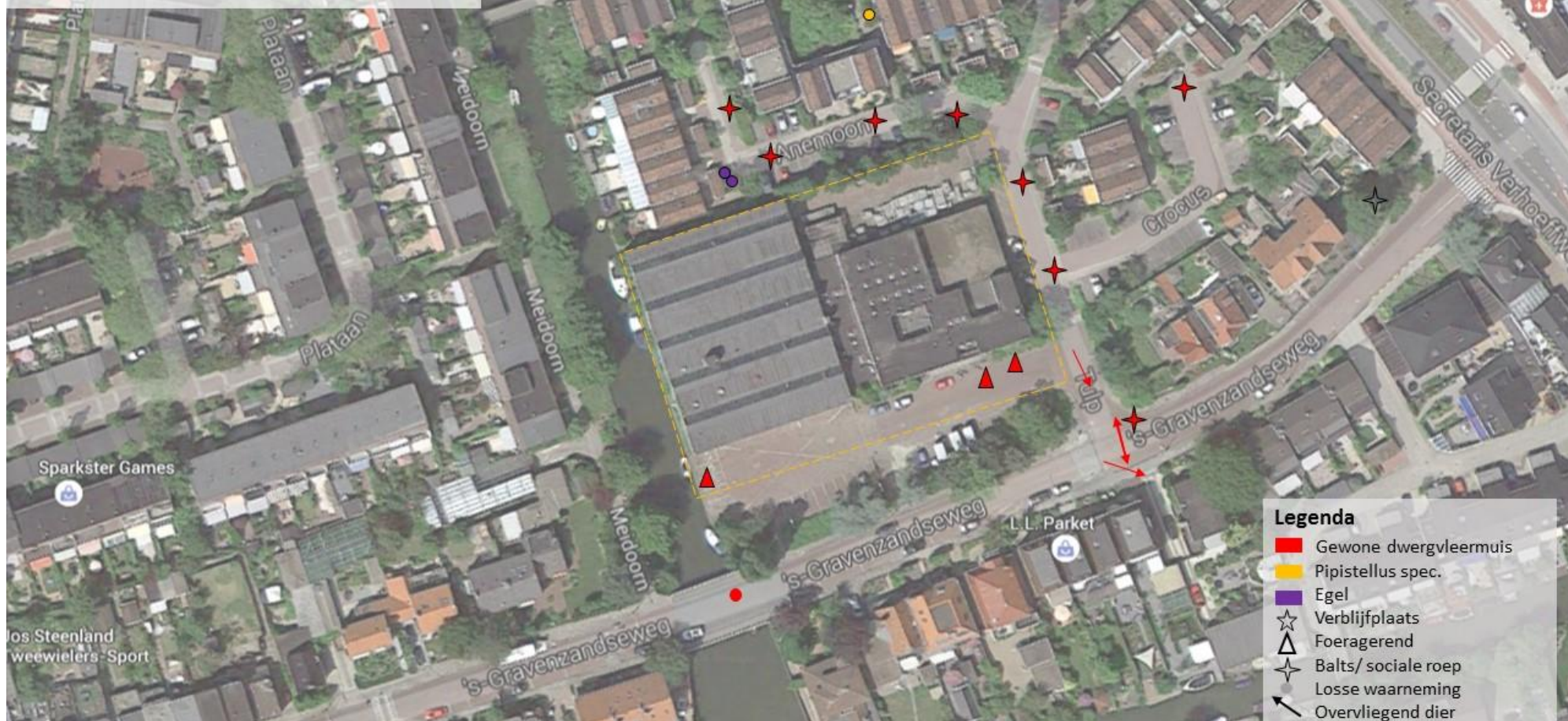
216065 vleermuizenonderzoek najaar

Datum: 24 augustus 2016

Start: 01:25 – 03:10

Weer: Helder, windstil, 21°C

Onderzoeker: J. Marchal

Overzicht waarnemingen najaar

's-Gravenzandseweg 38 - 40 te Naaldwijk

216065 vleermuizenonderzoek najaar

Datum: 13 september 2016

Start: 21:45 – 23:20

Weer: Helder, windstil, 26°C

Onderzoeker: J. Marchal

BIJLAGE 4 IMPRESSIE NIEUWBOUW

IMPRESSIE

Project: 1806
Datum: 29-08-2016
Project: NAAI SWIJK - WONINGBOUW EN LOCATIE-OLIE VERLENZ
Schied: -

**VAN DER LEUR
VERMEER**
ARCHITECTEN BNA

HET ARCHITECTENBUREAU

BIJLAGE 5 BROCHURE VLEERMUISVRIENDELIJK BOUWEN